

Rupel.blad

Juli 2014

Wandelkatern
Wondermooie Wielen
Scheldeschorren

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

Inhoudstafel

Aartselaarse natuur ...	2
Bruinvis gezien ?!	3
Huiszwaluwen thuis in Hemiksem	6
Gierzwaluwen in de kijkers	7
Het mooiste Buitengewone plekje	10
Natuurpunt in de bres voor de wilde bij	11
Gastvrij voor de bij in de Kelderijlei	12
Wandelkaart Scheldeschorren	13
Cursus paddenstoelen voor beginners	17
De Nieuwe Wildernis	18
Natuurkalender Rupelstreek	19
Natuurkalender Aartselaar	22

Foto voorpagina:

Groot dikkopje en rode smalbok

foto: Fons Van den heuvel

Het groot dikkopje komt voor in vochtige graslanden en bij ruigere bosranden. De vliegperiode loopt van juni tot midden augustus, met één generatie per jaar.

De wijfjes zetten de eitjes afzonderlijk af op breedbladige grassen. Als de rupsen uitkomen maken ze een kokertje door de twee bladranden aan elkaar te spinnen. De rups verlaat dit kokertje enkel om te eten, meestal in de richting van de bladtop. Voor de overwintering spint de rups een stevige koker.

De rode smalbok is een van de algemeenste boktorren in Vlaanderen. Ze hebben een voorkeur voor scherm-bloemige planten. De larve vreet zich in haar meerjarige ontwikkeling diep in afstervend hout en verpopt daar aan het einde van een vraatgang

Aartselaarse natuur om van te genieten ...

Ditmaal eens een voorwoord vanuit Natuurpunt Aartselaar. Dit is zowat het kleine broertje van Natuurpunt Rupelstreek, met een toch sterk afwijkende werking. In Aartselaar heeft Natuurpunt voorlopig niet veel kans om natuurgebieden in beheer te nemen. Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) van de Vlaamse Regering is zeer actief in onze gemeente. Zij heeft de vrijgekomen gronden nabij het Cleydael in bezit en voert samen met de gemeente een actief aankoopbeleid in de Reukens.

Maar dat wil uiteraard niet zeggen dat we stil zitten. In samenspraak met ANB richten we regelmatig educatieve activiteiten in, zoals natuurwandelingen in het Cleydael of onlangs een nachtvlinderonderzoek. Net zoals in Schelle en Rumst zijn door de Steenschuit in Boom bijenhôtels voor Aartselaar gefabriceerd. Deze zullen kortelings in De Reukens en het Cleydael geplaatst worden.

Onder impuls van Landschapspark Zuidrand heeft Natuurpunt een luswandeling van 5 km door de Reukens uitgestippeld. Deze zal binnenkort door de gemeentearbeiders bewegwijzerd worden. Natuurpunt Aartselaar is nauw betrokken bij de verschillende projecten van Landschapspark Zuidrand en zetelt in de stuurgroep.

In het najaar zal de Reukens in de kijker staan. 11 oktober wordt een grote dag. Samen met ANB, de gemeente, Landschapspark Zuidrand worden de Reukens officieel opengesteld met inwandeling van de nieuwe luswandeling. En uiteraard zal het bijenhôtel in de kijker staan. Het middenkatern van het Rupelblad van oktober zal aan de Reukens gewijd worden. Bij de feestelijke opening van de Reukens hoort een optreden van stand-up

comedian en ECODIVA Veerle Mal-schaert in een verduisterde tent aan de rand van de Reukens. Reserveer nu reeds je plaatsen voor deze unieke voorstelling op de vooravond van de Week van het Bos.

En los van deze natuurgebieden bieden we uiteraard een waaier van activiteiten aan. Als hoogtepunten uit de voorbije maanden mag zeker de Cursus Natuur voor Groentjes en het weekend te Kalterherberg (Oostkantons) aangehaald worden.

Maar we kijken natuurlijk ook graag vooruit naar de komende zomermaanden. Zowel Natuurpunt Aartselaar als Natuurpunt Rupelstreek bieden u een waaier aan toffe buitenactiviteiten aan.

We gaan wandelen en fietsen: thematochten rond zwaluwen, vlinders, vleermuizen ...

We plannen drie !!! gezinsmomenten: Planckendaal, zoektocht naar kleine bewoners van de Maaienhoek en Fort van Liezele.

We verkennen het cultureel erfgoed in Antwerpen en in Niel...

Mogen we u verwelkomen?

We wensen u een zonnig en deugd-doend zomerverlof toe. Ook wij zullen onze batterijtjes opladen om met 200 % energie de natuur in Aartselaar en de Rupelstreek te kunnen bevorderen!

Luk Smets

Amfibieënpoel in de Reukens Foto: Luk Smets

Bruinvis gezien ?!

Tijdens dit voorjaar werd op initiatief van de Zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt en in samenwerking met Natuurpunt Rupelstreek de campagne: Bruinvis gezien? opgestart. Tientallen affiches en 12.000 door vrijwilligers van Natuurpunt huis aan huis gebuste flyers moeten bewoners van gebouwen langs onze rivieren, wandelaars en fietsers en gebruikers van veerdiensten attent maken op de mogelijke aanwezigheid van bruinvissen in onze rivieren.

Het voorjaar van 2013 was immers een topperiode voor deze kleine dolfijnsoort, met in de periode maart-mei ruim 120 waarnemingen, waarvan 24 waarnemingen in de Rupel en één waarneming in de Nete. Op basis van deze waarnemingen moeten er ongeveer 25 verschillende dieren aanwezig geweest zijn. Daarna kwam de ont-nuchtering, toen in de periode april/augustus de kadavers van 13 dode dieren werden teruggevonden.

Persmoment in 't Steencaycken

Bij de pakken blijven zitten was dus geen optie, met als eerste resultaat: de start van de campagne: Bruinvis gezien. Natuurpunt Rupelstreek stond garant voor de organisatie van een persmoment over deze campagne, op woensdag 19 maart in de bovenzaal van 't Steencaycken in Boom.

Alle regionale perscorrespondenten van de regio-kranten waren aanwezig en er verschenen artikels over het voorkomen van bruinvissen en de problematiek omtrent de dieren in omzeggens alle kranten en ook de regionale radio en televisie wijdden er uitgebreide items aan.

Tientallen affiches werden op strategische plaatsen aangeplakt, veerman-nen en veervrouwen werden aange-sproken, om uit te kijken naar het voorkomen van bruinvissen.

Operatie Bruinvis gezien? was van start gegaan, en meteen konden we uitkijken naar de terugkeer van de bruinvissen.

Maandag 12 mei was het zover, in de Schelde ter hoogte van Wetteren (Oost-Vlaanderen) werd de eerste bruinvis van 2014 gezien. Het dier zwom tegen de stroom in, richting

Melle en Gent. De ont-nuchtering kwam vrij snel, toen nauwelijks 14 dagen later, vermoedelijk hetzelfde dier dood werd teruggevonden in de Schelde, ter hoogte van Schelle-belle.

Samen met de vondst van een dode bruinvis op 14 april in het Galgen-schoor bij Lillo (Antwerpen), zijn dit voorlopig de enige waarnemingen van bruinvissen in 2014.

Spieringen...

Tijdens de Scheldehappening langs de Rupel in Boom op maandag 21 april, dachten we tijdens de visbemonstering door middel van schietfuiken, een mogelijke verklaring gevonden te hebben voor het feit, dat er dit jaar minder bruinvissen aanwezig zijn in onze rivieren. In tegenstelling tot vorig jaar, toen de fuien propvol grote spieringen zaten, zaten de fuien dit jaar vol met palingen. En tussen die palingen, slechts 2 kleine spieringen.

De logische conclusie was dan ook, weinig of geen prooivissen in onze rivieren, dus geen bruinvissen. Palingen blijken immers niet het voorkeursvoedsel van bruinvissen te zijn.

Deze mogelijke verklaring werd voor-gelegd aan de wetenschappers van

het INBO, en uit hun ant-woord bleek al meteen dat de verklaring toch elders moet gezocht worden.

Uit een vaarrapport van het INBO waarbij door middel van de ankerkuil-methode, in de periode van 5 mei tot 11 mei, op 4 verschillende locaties in de Schelde tussen Doel en Branst vis-sen gevangen werden, blijkt immers dat er ook 10.000-den spieringen ge-vangen werden en wat bijzonder be-moedigend is, het aantal spieringlarf-jes liep zelfs in de miljoenen (zie on-deraan artikel en tabel vaarrapport).

Tekst: Erik De Keersmaecker

Vaarrapport ankerkuilvis-serij op de Schelde

Vaartuig: TH 16, de "Harder" Visserij-maatschappij Bout uit Tholen (Neder-land).

Opzet: Vier locaties te bemonsteren telkens gedurende één dag volledige tijdcyclus.

De plaatsen zijn: Ter hoogte van Schor van Ketenisse (nabij Doel), Kennedy-tunnel (Antwerpen), Notelaer (Hinge-ne) en Branst (bocht stroomafwaarts Koningsrek).

Per locatie werden telkens vier trekken uitgevoerd telkens met beide kuilen, behalve ter hoogte van Antwerpen ten gevolge van averij. In Antwerpen werd tweemaal gevist met dezelfde kuil tijdens eb. Een kuil viste een uur en een twee uur continu. In Antwer-pen werd tijdens eb telkens een uur gekuuld.

Alle vissen werden tot op soort ge-determineerd, gemeten en gewogen. Voor massaal aanwezige soorten, zo-als bijvoorbeeld spiering, werden re-

Kijken naar de vissen uit de Rupel tijdens Scheldehappening 2014
foto: Hilde Depaeye

Vissersboot TH Harder foto: Jan Breine

presentatieve sub-stalen genomen. Er werden 29 vissoorten gevangen tijdens deze campagne. Nabij Doel werden 21 soorten vissen gevangen, met opmerkelijke vangsten zoals zee-prik, zeebrasem, fint en zeeforel. In Doel werden eveneens hoge aantallen

haringlarven gevangen. In Antwerpen werden 13 vissoorten gevangen, waaronder opnieuw volwassen finten. Het aantal haringlarven was hier merkkelijk lager, maar hier werden dan weer meer spieringlarven gevangen. Nabij de Notelaer in Hingene werden

15 vissoorten gevangen. Ook hier werden volwassen finten gevangen en zelfs een dunlipharder.

Het aantal spieringlarven was er enorm, de aantallen liepen in de miljoenen. Haringlarven komen er niet meer voor.

In Branst werden 9 soorten vissen gevangen. Maar ook hier werden volwassen finten gevangen, alsook fint eitjes en opnieuw zeer hoge aantal spieringlarven.

Met dank aan Jan Breine van het INBO voor het ter beschikking stellen van dit vaarrapport

In het tijdschrift: De Strandvlo 33, het tijdschrift van de Strandwerkgroep (Vereniging Mariene Biologie), verscheen een interessant artikel over het voorkomen van bruinvissen in de Noordzee en de grote rivieren. Het artikel werd ons ter beschikking gesteld door Jan Haelters (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) - Operationele Directie Natuurlijk Milieu (OD Natuur) - Ecologie en Beheer van de Zee (MARECO).

Dank aan Jan Haelters, voor het ter beschikking stellen van het artikel, voor publicatie in het Rupel.blad juli 2014.

Opmerkelijke aantallen bruinvissen in de eerste helft van 2013

Niemand kijkt nog op van berichten over gestrande bruinvissen *Phocoena phocoena*. Terwijl strandingen van dit dier tot de eerste jaren van de 21ste eeuw nog geregeld het nieuws haalden, met foto's, zijn strandingen en waarnemingen dicht bij de kust tegenwoordig bijna alledaagse gebeurtenissen.

Dat er tegenwoordig zoveel bruinvissen rondzwemmen in onze wateren heeft te maken met een verplaatsing van de populatie. Men vermoedt dat er nu niet meer bruinvissen rondzwemmen in de Noordzee dan pakweg 20 jaar geleden, maar dat ze zich verplaatst hebben van het noorden naar meer zuidelijke wateren. En meer bruinvissen betekent automatisch ook meer strandingen en meer conflicten met menselijke activiteiten. Het aantal gestrande dieren (in België, inclusief de binnenwateren) is gestegen van amper enkele dieren per jaar tussen de jaren 1970 en het midden van de jaren 1990, tot gemiddeld meer dan 82 tussen 1995 en 2012 (data KBIN/BMM).

Pieken waren er van 2005 tot 2007

Datum	Doel	Antwerpen	Hingene	Branst
	5/05/2014	6/05/2014	7/05/2014	8/05/2014
ansjovis	7			
baars	1		1	
bittervoorn			1	
blauwbandgrondel		1	4	1
bot	6	18	12	6
brakwatergrondel	6	3		
brasem		4	1	7
dikkopje		1	1	
driedoornige stekelbaars	11	81	103	43
dunlipharder			1	
fint	10	3	4	2
glasgrondel	2			
grote zeenaald	7	2		
haring	7.147	2.658		
haringlarfjes	1.079.968	450		
kleine pieterman	1			
kleine zeenaald	5.314	10		
paling		2	23	79
rivierprik	4			
rode poon	1			
snoekbaars			3	4
spiering	26.909	17.788	22.479	3.524
spiering larfjes		136.631	14.883.840	17.673.886
steenbolk	5			
tong	2		2	
zandspiering	1			
zeebaars	11	3		
zeebrasem	1			
zeeforel	1			
zeelt			1	
zeeprik	1			
Chinese wolhandkrab		5	8	10
Grijze garnaal	15	3.356		
Steurgarnaal	17.886	422.376	62.944	3.153

Bruinvissen in de Noordzee foto: Rugvin

(89, 94,86) en in 2011 en 2012 (116 en 96). Het lijkt erop dat het record van 2011 twee jaar later al zal sneuvelen. Menselijke activiteiten die de soort hier negatief beïnvloeden zijn onder meer visserij (incidentele verdrinking in visnetten) en verstoring door bijvoorbeeld het heien van palen bij de constructie van offshore windparken, 2013 werd, voor wat betreft waarnemingen en strandingen van bruinvissen, gekenmerkt door een aantal opmerkelijke fenomenen.

Vooreerst werden opvallend veel bruinvissen waargenomen in de Schelde - inclusief haar zijrivieren en havens. Bruinvissen werden gezien in de Schelde, enkele dokken van de haven van Antwerpen, de Rupel, de Nete, de Kleine Nete, de Dender, het Albertkanaal en het Kempisch Kanaal. Op 11 april 2013 werden minstens 25 verschillende bruinvissen waargenomen door onderzoekers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) op de Schelde en Rupel. Dieren raakten via sluizen in getijvrije gebieden, en er werden - meer dan ooit tevoren gerapporteerd - talrijke dode bruinvissen aangetroffen in het binnenland.

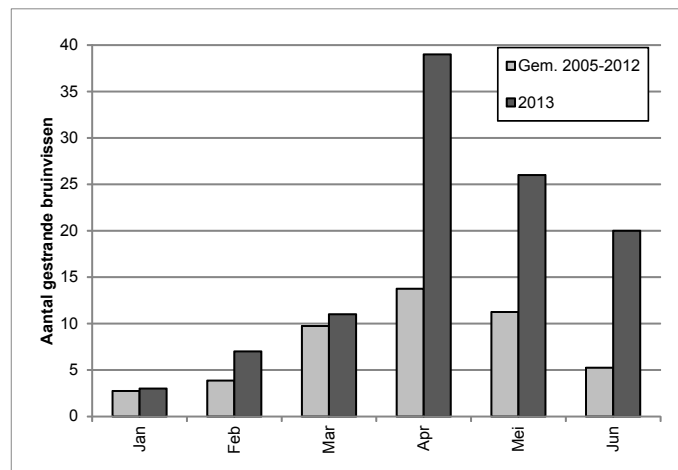
Dat was het geval in havendokken te Antwerpen, te Sint-Amands, Moerzeke, Hingene, Dendermonde, Wichelen, Merksem, Wetteren en ter hoogte van het Galgeschoor, Bazel Schor en de Hobokense Polder (data van waarnemingen en strandingen: websites van zeezoogdieren.org; waarnemingen.be; KBIN/BMM).

Een andere opmerkelijk fenomeen was dat de traditionele voorjaarspiek in strandingen niet ophield omstreeks half mei: ze liep verder tot in juni, traditioneel één van de kalmste maanden voor wat betreft strandingen van bruinvissen. Terwijl er tot maart weinig aan de hand leek, liep het van april tot juni de spuigaten uit met strandingen van bruinvissen, met in deze drie maanden recordaantallen bruinvissen. In april strandde dagelijks

gemiddeld meer dan 1 bruinvis. Daardoor lag het aantal aangespoelde bruinvissen in de eerste helft van 2013, stranden inclusief binnenwateren, zeer hoog. Tussen 1 januari en 30 juni werden niet minder dan 104 dode bruinvissen aangetroffen, waarbij enkele dode drijvende dieren in de Schelde, die mogelijk niet aanspoelden of niet gevonden werden, niet meegerekend werden.

Onderzoek

Het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen coördineert het onderzoek van gestrande zeezoogdieren. De dieren die niet al te sterk ontbonden zijn, worden verzameld voor wetenschappelijke onderzoek. Dat onderzoek spitst zich toe op het bepalen van de doodsoorzaak, maar bijkomend worden de gehalten aan pollutanten, de fitheid van de dieren en het meest recente voedsel nagegaan. De fenomenen van 2013 kunnen mogelijk verklaard worden door een combinatie van factoren: hogere aantallen bruinvissen in de zuidelijke Noordzee, weersomstandigheden, met een koudere lente dan normaal, het talrijk voorkomen van bijvangst door een hoge intensiteit van staande wantvisserij, het heien van palen voor

Maandelijks aantal gestrande bruinvissen (inclusief binnenwateren) in 2013 tegenover het gemiddelde van 2005 tot 2012

een nieuw windpark, enz.

Door de relatief koude lente waren niet enkel de bruinvissen laat: de maatjesharing en de mosselen lieten eveneens op zich wachten. Mogelijk zijn weersomstandigheden en het heien van palen de achterliggende reden voor het talrijker voorkomen van bruinvissen in de Schelde, maar ook de voedselbeschikbaarheid kan hier een rol spelen.

De spiering, een diadrome vissoort, is terug in onze kustwateren (Kerckhof, 2012), en reeds enkele jaren is er een toename van het aantal spieringen dat in de lente de Schelde opzwemt om er te paaieren (Breine & Van Thuyne, 2013; Natuurpunt, 2013).

Daarbij stelden onderzoekers vast dat de soort de laatste jaren verder stroomopwaarts voorkomt (Breine & Van Thuyne, 2013). Tevens zijn jonge zeebaarzen talrijk aanwezig in de Zeeschelde, en frequent ook opnieuw finten (Breine & Van Thuyne, 2013; Natuurpunt, 2013). Van ten minste de spiering en jonge zeebaars werd aangetoond dat die in onze wateren prooien zijn van bruinvissen (Haelters et al., 2012).

Spiering in maag dode bruinvis (bijvangst) foto: Jan Haelters

Huiszwaluwen eindelijk thuis in Hemiksem

Ze zijn er!

Dat was de titel van een email van Wim Lammertijn van Recyclagecentrum AZR NV op 23 mei. Ze, dat waren enkele 10-tallen huiszwaluwen, die na hun terugkeer van uit de overwinteringsgebieden in Afrika, enkele weken langs Hemiksemse straten doolden op zoek naar een nieuwe broedlocatie.

Uiteindelijk kozen ze toch voor de voor hen en ook voor ons beste locatie.

Voor een 20-tal kunstnesten, die door Regionaal Landschap Rivierenland ter beschikking werden gesteld, en die op 26 maart door vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek, met de hulp van de Brandweer Hemiksem aan de gebouwen van Jacobs Betoncentrale/ AZR NV, vlakbij de Schelde in Hemiksem opgehangen werden.

De keuze van de zwaluwen stemt ons bijzonder gelukkig. Vooral omdat het werk en ook het overleg met de directie van Jacobs Betoncentrale, dat midden vorig jaar, onder impuls van schepen van Leefmilieu Jenne Meyvis werd opgestart, niet voor niets is geweest.

Het werd een erg constructief overleg, waarbij tijdens verschillende overlegmomenten, afspraken gemaakt werden voor de uitstel van de afbraak van de gebouwen tot na het broedseizoen 2013 en het plaatsen van kunstnesten voor de broedperiode 2014 aan een aangrenzend gebouw, dat door Jacobs Betoncentrale/ AZR NV werd ingericht als bureelruimte.

En alhoewel we al sinds 1995 met enkele vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek, in onze regio jaarlijks bewoonde nesten van huiszwaluwen tellen, werd deze kolonie pas in 2009 ontdekt door een attent Natuurpuntlid uit Hemiksem.

Sindsdien werd het aantal broedpaartjes jaarlijks geteld, met het resultaat: 2009 (32 nesten), 2010 (12 nesten), 2011 (47 nesten), 2012 (46 nesten) en 2013 (45 nesten).

Daarmee is deze kolonie, uitgegroeid tot de op één na grootste kolonie van onze regio. Enkel de kolonie aan de gebouwen van de oude elektriciteitscentrale in Schelle telt jaarlijks meer dan 50 bewoonde nesten.

Wie kennis wil maken met de huiszwaluwen aan de Herbekestraat, kan ze bekijken net voor het einde van de straat, bereikbaar via de Bredestraat.

Zwaluwen even op de dool langs Hemiksemse straten

Wel opletten, voor de werfzone, waar momenteel werken aan de gang zijn, voor de bouw van een nieuwe aanlegkade.

Tekst: Erik De Keersmaecker

Foto's: Erik De Keersmaecker, Joke Maes (Regionaal Landschap Rivierenland)

Plaatsen kunstnesten aan gebouwen Herbekestraat, met de hulp Brandweer Hemiksem

Gierzwaluwen in de kijkers

Gierzwaluwen in kunstnesten aan OLVI-Middenschool Boom ?

In 2011 en 2012 werden door vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek in 2 reeksen, 6 en 10 kunstnesten voor gierzwaluwen tegen de gebouwen van de OLVI-Middenschool Boom geplaatst.

Na het afbreken van de oude brandweerkazerne op de hoek van de Brandstraat/Gasstraat gingen daar immers 10-tallen broedplaatsen verloren. Met het plaatsen van de kunstnesten wilden we de zwaluwen een alternatief voor de verloren broedplaatsen aanbieden. De kunstnesten zijn goed bekijkbaar, vanaf het schoolhek (kant Advokaatstraat), waar 10 kunstnesten hangen en vanaf het schoolhek (parking Varkensmarkt), waar 6 kunstnesten opgehangen werden. Aan het hek parking Varkensmarkt werd eveneens een infobord over het project geplaatst.

In 2012 en 2013, in de periode dat de gierzwaluwen in de omgeving rondvlogen werden de nestkasten regelmatig bekeken, geen enkele keer konden we echter vaststellen dat de zwaluwen interesse hadden voor de nestkasten.

Dit jaar, tijdens de eerste week van juni, konden we voor het eerst vaststellen dat de zwaluwen de nestkasten eindelijk ontdekt lijken te hebben, op sommige momenten vlogen er soms meer dan 50 gierzwaluwen boven de school en af en toe werd opgemerkt dat ze in kleinere groepjes rakelings langs de nestkasten vlogen. Uiteraard willen we nu graag weten, of de gierzwaluwen de nestkasten daadwerkelijk gebruiken als broedplaats. Gierzwaluwen observeren is een bijzonder geduldige bezigheid, de vogels zijn niet altijd in de omgeving aanwezig en als ze er al zijn, is het niet makkelijk om de precieze broedplaatsen te vinden. Het invliegen en verlaten van een broedplaats gaat immers bliksemsnel.

Gierzwaluw foto: Luc Meert

Met de hulp van Nel

Nel De Backer is sinds lang lid van Natuurpunt, en eveneens een geïnteresseerd vogelkijker. Tijdens iedere vogelkijkcursus is Nel op de afspraak en wat nog belangrijker is, Nel woont in de Advokaatstraat in Boom. De vraag om de nestkasten aan de OLVI-Middenschool regelmatig te observeren viel dan ook niet in dovemans oren. Tussen woensdag 6 juni en donderdag 12 juni werden de gierzwaluwen in de omgeving van de Advokaatstraat dagelijks regelmatig door Nel bekeken. Niet enkel de nestkasten aan de gebouwen van de OLVI-Middenschool, maar eveneens potentiële broedplaatsen in de achtergevel van het voormalig magazijn Van de Velde aan de Antwerpsestraat. Tijdens die observaties kon Nel vaststellen, dat er mogelijk 2 broedplaatsen zijn in de achtergevel van het magazijn Van de Velde.

Tot op heden kon hij echter nog niet vaststellen, dat gierzwaluwen de nestkasten aan de OLVI-Middenschool ook daadwerkelijk als broedplaats gebruiken. Gelukkig hebben we nog een beetje tijd, om de gierzwaluwen te bekijken, tot ergens eind juli, wanneer de gierzwaluwen zich klaarmaken, om opnieuw naar het zuiden te vertrekken.

Nestkasten OLVI-Middenschool Boom foto: Erik

Gierzwaluwen kijken in Terhagen

Dat het zoeken naar broedplaatsen van gierzwaluwen een bijzonder arbeidsintensief en geduldig werk is, weet ook Tim Couttreel uit Terhagen. In 2011 is Tim gestart met een speurtocht naar de broedplaatsen van gierzwaluwen in Terhagen. In 2011 kon hij 15 broedplaatsen vinden, in 2014 werden 35 broedplaatsen gevonden en vorig jaar 34. Onderaan een tabel, met een overzicht van de broedplaatsen in de periode 2011-2013, gegroepeerd per straat. De precieze locaties worden niet vrijgegeven, net zoals bij vleermuizen, zijn niet alle bewoners van huizen of gebouwen waar gierzwaluwen broeden, of waar vleermuizen wonen, even gelukkig met de aanwezigheid van deze vogels en diertjes.

Prachtig speurwerk van Tim,
waarvoor dank.

Tekst:
Erik De Keersmaecker

Overzicht broedplaatsen gierzwaluw Terhagen

	2011	2012	2013
Beemdstraat	1	3	3
Nieuwstraat	3	4	4
Kamiel Huysmansstraat		1	
Kardinaal Cardijnstraat	8	20	20
Karl Marxstraat			1
Korte Nieuwstraat	2	3	2
Oude Baan	1	4	4
Rupelstraat			1
	15	35	34

Tim bij het observeren van de gierzwaluwen in Terhagen

Rupel. Aartjes

Hallo natuurvriendjes,

Hoera, 2 keer hoera...twee lange maanden vakantie!

Misschien ga je wel op reis, naar een ver of minder ver land. Ook als je gewoon thuis blijft, kan je genieten. Dromen van een ver land kan je bijvoorbeeld bij een bezoek aan het dierenpark Planckendael, waar veel dieren uit verre landen wonen.

Dichterbij huis kan je dromen, maar ook kijken naar vlinders en libellen, die nu met honderden rondvliegen. Tijdens onze zoektocht in Maaienhoek ga je er ongetwijfeld enkele zien rondvliegen. Hopelijk zit het weer tijdens de grote vakantie ook een beetje mee, dan kan je wandelen en fietsen.

Misschien samen met Natuurpunt op weg naar het Fort van Liezele. Daar kan je echt voelen, hoe honderden jonge mannen, daar bang het einde van een lange oorlog moesten afwachten.

Ben je tussen 4 en 8 jaar, dan kan je als het echt kriebelt, naar de kleine kriebelbeestjes-namiddag komen...

Hoe dan ook, geniet volop van de zomer!

Dinsdag 8 juli: Daguitstap naar Planckendael

Wie houdt van dieren en wil ze gaan bewonderen in Planckendael? Vandaag gaan we samen met grootouders, ouders, kinderen, kleinkinderen een bezoek brengen aan het Dierenpark Planckendael.

Op 14 februari is een klein girafje geboren, wij gaan op zoek naar het "hartje" dat op haar rechterbilletje staat. Een naam heeft ze nu nog niet. Ze eet al flink met o.a. haar tong die wel 45cm kan worden! Maar ook de apen, de zebra's en de wasberen wachten op onze komst.

We zoeken het verblijf van de panda's en zeggen goeie dag aan Kai-mook. Alle dierenliefhebbers zijn welkom!

Praktisch: samenkomst aan de ingang van het dierenpark om 10 u - Leuvensesteenweg 582 Muizen bij Mechelen. Ieder betaalt zelf zijn inkomticket of gebruikt zijn abonnement.

's Middags eten we onze meegebrachte picknick in een plaatselijke eetruimte, waar ook drank te verkrijgen is en waar snacks kunnen gekocht worden.

Inschrijven: bij Hilde Janssens: 03/887 36 45, hiljans@hotmail.com of Ria Thys: 03/289 73 66 of ria.thys@telenet.be

Woensdag 16 juli: Hoogzomer in Maaienhoek

Voor deze zomerse kinderactiviteit, gaan we hopelijk onder een stralende zomerzon, op zoek naar de mini-bewoners van Maaienhoek, in en rond het water.

Heb je thuis een potjesloep, een schepnetje of vlin-dernetje... breng het dan zeker mee.

We vangen en bekijken de beestjes, maar zetten ze nadien natuurlijk terug. Vergeet geen insectenmelk aan te doen, want niet alle beestjes zijn even blij met ons onderzoekje.

Plasrombout foto: Fons Van den heuvel

Afspraak: 13u45 parking Laardreef Laarhofstraat/Kapelstraat

Inschrijven:

Ilse Roovers:

roovers_wachters@hotmail.com of 0478/82.40.32

Woensdag 20 augustus: Fietsen naar het Fort van Liezele

Voor deze combi kinderen/ouders/grootouders excursie kozen we, naar aanleiding van het verjaardagsjaar van 100 jaar Grote Oorlog, voor een bezoek aan het Fort van Liezele.

Het Fort van Liezele is een van de best bewaarde forten in de 3de fortengordel rond de vestingstad Antwerpen. De sfeer van het soldatenleven voor en tijdens de eerste oorlogsweken van Wereldoorlog I is er nog prima te voelen.

Sinds een 15-tal jaar zijn we met Natuurpunt Rupelstreek vaste bezoekers aan het fort, we hebben er immers een door een kerkuil bewoonde nestkast staan.

Afspraak: 13u00 parking kerk

H.Hart Antwerpsestraat Boom, vandaar rijden we met de fiets naar Liezele. Of om 14u30 aan de ingang van het fort: Fort Liezele, Fortbaan 2 Puurs-Liezele

Deelname melden: tot 15/8 via 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 24 september: De kleine kriebeldiertjes!

Wie kent het leven van die soms griezelige beestjes? Mama oorworm die haar eitjes bewaakt, ze schoon likt en daarna zelfs nog een tijdje bij haar babytjes blijft. Pissebedjes die een stevig pantser hebben, maar dat soms moet verruild worden voor een groter pak.

Misschien vonden jullie er wel eentje met een broedbuidel, waarin de kleintjes zwemmen in een soort vruchtwater. De wormen en slakken eten onze groenten- en fruitafval en zorgen voor vruchtbare aarde. De diertjes zijn er allemaal nodig! We gaan ze bekijken en bewonderen.

Nadien gaan we schilderen en knutselen. Moedige durvers mogen diertjes meebrengen!

Kinderen van 4 tot 8 jaar met hun ouders of grootouders zijn welkom.

Afspraak: 14u Jeugdlokaal Sportcentrum Aartselaar - Kleistraat 204

Inschrijven: Hilde Janssens 03/887 36 45 of hiljans@hotmail.com

Onkosten: 2 euro/persoon te storten op BE88 9799 7675 4841 van Natuurpunt Aartselaar

Pissebed foto: Fons Van den heuvel

Stem voor het mooiste Buitengewone plekje in de provincie!

Als feestelijke afsluiter van dit project krijgen de 5 mooiste Buitengewone plekjes van de provincie Antwerpen een heus publieksevenement cadeau. Tot 31 juli 2014 kunnen inwoners van de provincie stemmen op hun favoriet plekje via de website: www.buitengewoneplekjes.be

Op deze website vind je alle info over de opknappen op 50 plekjes in de provincie Antwerpen.

En als we al een tip mogen geven, bekijk dan zeker eens de 2 Buitengewone plekjes, waarbij Natuurpunt Rupelstreek partner was bij de voorbereiding en ook bij de realisatie van de projecten.

Het bosje aan de Steenbakkerijen in Niel

Samenwerking tussen Regionaal Landschap Rivierenland, gemeente Niel en Natuurpunt Rupelstreek leidde ertoe dat een bosje in de Steenbakkerijen tussen Café In den d'Rupel en de Rupeldijk omgetoverd werd tot zo'n Buitengewoon Plekje.

Een 15-tal vrijwilligers kwamen op zaterdag 22 maart samen voor de afwerking van dit project. Vooraf werd in overleg met Charlotte De Wit (Regionaal Landschap Rivierenland) en Sandy Van de Velde (Communicatiedienst gemeente Niel) een actieplan opgesteld.

Zo werd een kronkelwandelpad door het bosje aangelegd, waarvan de ingangen gemarkeerd worden met gevlochten wilgenpoorten en het pad zelf gemarkeerd door een takkenscherp om zo een soort van groene tunnel te creëren. Dinsdag 18 maart werd gestart met de voorbereiding van het project.

Vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek, medewerkers van de gemeente Niel en Regionaal Landschap Rivierenland, werkten samen bij het vrijmaken en het markeren van het kronkelpad, met houten palen. Het

zwerfvuil in het bosje en de omgeving werd eveneens opgeruimd. Medewerkers van de gemeentelijke groendienst verwijderden ook enkele dode bomen in de omgeving van het kronkelpad, omdat die mogelijk een gevaar konden vormen voor wandelaars. Achteraf werd door de vzw Natuurwerk een houten trap gebouwd tegen de schuine helling van de Rupeldijk. Daarmee werd een mooie toegang vanaf de Rupeldijk gerealiseerd.

Het parkje aan de Callebeekstraat in Hemiksem

De eerste kiemen voor dit project werden reeds op 21 januari gelegd, met een plaatsbezoek, waarbij door de verschillende partners: Regionaal Landschap Schelde/Durme, gemeente Hemiksem en Natuurpunt Rupelstreek ideeën werden besproken, om van dit stevig rommelhoekje, type voorkeuzezone voor sluikestorters op te ruimen, te verfraaien en er een leuk parkje te maken.

Afspraken werden gemaakt om er de volgende projecten te realiseren: enkele exotische boomsoorten rooien, het opruimen van een supergroot sluikestort op de helling kant visput, het aanplanten van een struikengordel, waaronder een aantal bessenstruiken voor deze helling, het aanplanten van enkele hoogstammige zomereiken, het inrichten van een zithoekje voor een 25-tal kinderen, het markeren van een wandelpad door het aanbrengen van een laag hakselhout en het plaatsen van een natuurlijke omheining langs de straatkant.

Dinsdag 18 maart werd door Natuur- en Landschapszorg vzw gestart met werken op het terrein. Het terrein onderging meteen een grondige metamorfose. Maandag 31 maart gingen we met 5 vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek aan de slag met het verspreiden van een container hakselhout over de volledige lengte van het wandelpad en tussen de banken van het zithoekje.

Een eerste stevig toemaatje voor af-

werking van dit Buitengewoon plekje, kwam er op maandag 28 april met het plaatsen van het bijenhotel, eveneens een project van Natuurpunt Rupelstreek.

Een tweede en bijzonder arbeidsintensief toemaatje, kwam er op zaterdag 10 mei, met een werkmoment waarbij, door 10-tallen vrijwilligers, van vele verenigingen, met vereende krachten grote hoeveelheden sluikestortafval van de helling werden gesleurd en vervolgens in een grote container werden gedumpt.

Een derde en eveneens bijzonder leuk Buitengewoon plekje werd **aan de ingang van ons natuurgebied Oude Nete-arm aan de Kapellelei in Rumst** gerealiseerd. Daar waren gemeente Rumst, Regionaal Landschap Rivierenland, samen met de leerlingen van Basisschool Sleutelhof kartrekker voor de inrichting van een mooie natuurtoegang tot dit natuurgebied.

Een oude draadafsluiting werd verwijderd en een rij hoge Italiaanse populieren werden gekapt, om plaats te ruimen voor een aanplant van een mooie houtkant.

Tekst en foto's: Erik De Keersmaecker

Palen kloppen voor het kronkelpad

Montage bijenhotel door vrijwilligers Natuurpunt Rupelstreek

Natuurpunt in de bres voor de wilde bij

Met het plaatsen van 2 grote bijenhôtels op maandag 28 april, leverde Natuurpunt Rupelstreek een stevige bijdrage voor de wilde bijen in ons rivierenland tussen de Schelde, Rupel en Nete.

Een eerste bijenhotel werd op het plantsoen achter de Lazaruskapel, aan de Lazarusstraat in Rumst geplaatst. Met dit project levert Natuurpunt een toemaatje aan het vernieuwd Lazaruspad, dat op zaterdag 3 mei geopend werd.

Een ander toemaatje aan dit project kwam er door een initiatief van de gemeente Rumst, waarbij voor het bijenhotel een bloemenweide werd aangelegd. Het zaaigoed voor de aanleg van deze bloemenweide werd ter beschikking gesteld door het Regionaal Landschap Rivierenland. Een tweede bijenhotel werd door de vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek langs de Callebeekstraat in Hemiksem geplaatst. Hier vormt het bijenhotel een stevig toemaatje voor het project Buitengewone plekjes. Een project van de gemeente Hemiksem in samenwerking met Regionaal Landschap Schelde-Durme, waarbij een verloren rommelhoekje werd omgetoverd tot een mooi groen parkje.

De Steenschuit uit Boom stond garant voor de bouw van de houten constructies van beide bijenhôtels. De Steenschuit had in de loop van vorig jaar al expertise opgebouwd bij de bouw van een 10-tal bijenhôtels in Klein-Brabant.

Voorafgaand aan het plaatsen van de bijenhôtels vulden vrijwilligers van Natuurpunt de vulbakken, enerzijds met 100-den riet- en bamboestengels en anderzijds met stammetjes robiniahout, waarin 100-den gaatjes met verschillende doormeters geboord werden. De metalen steunpalen, waarin de bijenhôtels geplaatst werden, werden eveneens enkele weken voorafgaand geplaatst.

Met het plaatsen van de 2 bijenhôtels wil Natuurpunt een stevig duwtje geven aan de populaties wilde bijen in onze regio. Ondertussen werden er ook mooie infoborden bij de bijenhôtels geplaatst.

Belangrijk om weten is, dat wilde bijen solitair leven en dat ze niet steken.

*Het team van Natuurpunt Rupelstreek plaatst bijenhotel aan de Lazarusstraat
foto: Gazet van Antwerpen*

De voorbije maanden en weken liep er ook de cursus wilde bijen, een initiatief van Natuurpunt Rupelstreek. Tijdens 3 info-avonden in Natuur.huis de Paardenstal en uitstappen omheen het Noordelijk eiland in Wintam, in de oude kleiputten tussen Boom en Terhagen en een laatste uitstap in het bloemrijke Berrenheibos en Kelderijlei in Schelle konden 15 deelnemers aan de cursus kennis maken met de wonderlijke wereld van de wilde bijen.

Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie stond tijdens de 3 info-avonden en 3 uitstappen garant voor bijzonder interessante en soms ook amusante weetjes over deze kleine diertjes, die zo belangrijk zijn voor ons ecosysteem.

Dank aan Joeri, maar ook aan Francis voor de globale begeleiding tijdens de cursus en aan Fried en Ilse tijdens de excursies in Terhagen en Schelle.

Excursie wilde bijen aan het Noordelijk eiland Wintam

Belevingsfeest - Gastvrij voor de bij in de Kelderijlei

Met een opkomst van meer dan 200 bezoekers, is het belevingsfeest van 'Gastvrij voor de bij' in het natuurgebied aan de Kelderijlei in Schelle een waar succes geworden. Elke bezoeker werd verwelkomd met het plannetje van de wandeling langsheen de nieuw geplaatste bijenhôtels, en met een zakje zaadmengsel van akkerbloemen.

Bij enkele projectpartners: Regionaal Landschap Rivierland, Toerisme Rupelstreek, Natuurpunt en Velt, kon men op de infomarkt terecht met vragen over hun werking en activiteiten. Kinderen lieten zich schminken in de mooiste kleuren en figuren en amuseerden zich prima met het bijenratenspel en een zoekspelletje over bloemen met hun bijhorende zaadjes.

In enkele workshops leefden ze zich uit in het knutselen van een bijenhôtelletje en het inzaaien van potjes met zonnebloemen. Aan de infostand van de lokale imkers Hugo Matheusen en Mil Spruyt kon jong en oud kijken en luisteren naar de boeiende aspecten over de wereld van de honingbijen en proeven van allerlei lekkernijen. Tijdens de picknick op een

Een heerlijk muziekmoment met klarinetensemble Clarimo

zonovergoten weide in het natuurgebied, werd de toespraak van de burgemeester Rob Mennes gevolgd door enkele nummers gebracht door het klarinetensemble Clarimo o.l.v. Nestor Janssens.

Het toepasselijke 'De vlucht van de hommel' van Nikolaj Rimski-Korsakov werd met plezier een tweede maal gespeeld. Vele bezoekers vertrokken nadien met muziek in de oren voor een wandeling of fietstocht langsheen de verschillende bijenhôtels. Ten slotte verraste de burgemeester tijdens zijn rede de bezoekers nog met een

nieuwigheidje.

Om het jaarthema van de Milieu- en Natuurraad van Schelle een meer permanent karakter te geven en in het belang van het overleven van de bij, wil de gemeente zich engageren voor het behalen van het charter BIJ-VRIENDELIJKE GEMEENTE, een initiatief van de Koninklijke Vlaamse Imkersbond.

*Tekst: Jurgen Rombout, Francis Mertens
Foto's: Erik De Keersmaecker, Fons Van den heuvel*

Workshop bijen met imker Mil Spruyt

Bijenhôtelletjes bouwen met Natuurpunt

Uitneembare
wandelkaart

Scheldeschorren - Notelaer
Wondermooie wielen

Wandelen langs de Scheldeschorren, Kragewiel, Hingenewiel en park Ursel

De wandeling start aan het Tolhuis in Schelle, daar kan je de veerboot nemen over de Rupel. Let bij het plannen van je wandeling op de vertrekuren van de veerboot. De wandelafstand bedraagt 14 km, daarvoor heb je minimaal een 4-tal uur nodig en dan moet je wel stevig doorstappen. Doe je onderweg een terrasje, reken dan een uur meer. De laatste boot voor de terugtocht over de Rupel vaart af om 21u (periode april/september).

Imposante natuurbeelden

Klein-Brabant wordt grotendeels ontsloten door de machtige Schelde. Met tussen de dijken sloten, wielen, vlasrootputten en vijvers. Tijdens je wandeling kan je imposante natuurbeelden bekijken. Aan de overkant van de Rupel al meteen het Noordelijk eiland, het vogelrijkste natuurgebied in ons rivierenland, dat we vandaag wel even links laten liggen.

Imposant is de samenvloeiing van Schelde en Rupel. Aanvankelijk was de Rupel de hoofdrivier, de Schelde heeft zich pas na de laatste ijstijd, zo'n 12.000 jaar geleden bij de Rupel gevoegd. Door de samenvloeiing van beide rivieren ontstaat een sterke turbulentie. Een caissondam moet de ingang van de nieuwe zeeluis in Wintam beschermen tegen die sterke waterstromen. Het gebouw achteraan de strekdam is het ZWOC (Onthaalcentrum Zeeluis Wintam). Het grijze gebouw ervoor wordt door vogelkijkers van Natuurpunt gebruikt als trekelpunt tijdens de najaarstrek. Heb je bij je terugkomst na je wandeling nog wat tijd over, wandel er dan zeker even naartoe, op het platform heb je een prachtig zicht op de Schelde en Rupel en je kan er een maquette bekijken van het verdwenen Fort Sint-Margriet.

Wandel over de sluisdeur (met oranje knipperlicht) en aan knooppunt 17 ga je verder richting knooppunten 15, 10 en 7.

Paviljoen de Notelaer

Scheldeschorren aan de Notelaer

Rechts kijk je naar de overkant van de rivier, naar Rupelmonde, een dorp met een prachtige geschiedenis. Voorbij restaurant Groenendijk wordt de dijk behoorlijk breed. Links van je ligt de Oudbroek- en iets verder de Schellandpolder. In 2015 starten hier werken waarbij beide polders ingericht worden als overstromingsgebied. Rechts zie je de steiger van het veer Wintam-Rupelmonde. Tussen de dijk en de rivier liggen de Scheldeschorren aan de Notelaer, ongeveer 33 ha zoetwaterschorren, die beheerd worden door Natuurpunt. Net voorbij knooppunt 10 kijk je rechts naar een groot rietveld, ongeveer om de 3 jaar wordt het riet gemaaid en afgevoerd.

Tijdens de zomer is het stil in het schor, af en toe wordt de stilte onderbroken door de explosieve zang van de Cetti's zanger. Dat is helemaal anders tijdens de lente: blauwborstjes, bosrietzangers en kleine karekieten

zingen dan vanuit het schor. In het struweel hoor je dan het ganse palet aan struweelvogels, met zwartkoppen en tuinfluiters als opmerkelijkste soorten.

Aan knooppunt 7 moet je een keuze maken, ga je voor de wandeling van 14 km, dan wandel je hier rechtdoor richting knooppunt 6. Voor de kortere wandeling wandel je langs de Notelaersdijk richting knooppunt 8.

Paviljoen de Notelaer

Aan knooppunt 7 kan je even een verpoosmoment inlassen, met een bezoek aan het Paviljoen de Notelaer. Een neoclassicistisch gebouw, dat in opdracht van hertog Wolfgang d'Ursel werd gebouwd. Boven de ramen van de gevel aan de Scheldedijk prijken fraaie reliëfs van onze mooiste rivieren.

Net voor je knooppunt 6 bereikt, zie je links het Groot Schor, een overstroming in 1570 lag aan de basis van het ontstaan van dit voormalige schor. Achteraan zie je een restant van een oude winterdijk. Deze hoefijzervormige dijk moest de achterliggende Spierbroek- en Hingenebroekpolder beschermen tegen overstromingen.

Kragewiel

Aan knooppunt 6 verlaten we de Scheldedijk en wandelen even richting knooppunt 9. Langs een prachtige

Scheldeschorren Notelaer

sloot, bereiken we de Kleine Kragewiel. Hier werd een rust- en picknickplaats ingericht, met een mooi zicht op het wiel.

We verlaten het wandelnetwerk en gaan links de Zijdeweg in, daar hebben we een prachtig zicht op de Grote Kragewiel. Dit wiel ligt pal achter de dijk van het Groot Schoor. Rond 1570 sloeg een storm een bres in de dijk. Bijna 5 jaar lang had het getij hier vrij spel. Dit verklaart de grote oppervlakte en de rare vorm van het wiel.

Je wandelt voorbij de roodwitte slagboom en volgt de brede zandweg naar rechts. Nu wandel je langs bossen met elzenstruweel, zomereiken en populierenaanplanten.

Hingenewiel

Op het einde van de Zijdeweg, sla je linksaf in de Wielstraat in de richting van knooppunt 8. Links zie je het Hingenewiel. Met een wateroppervlakte van bijna 4 ha is dit het grootste wiel in Klein-Brabant. Vermoedelijk ontstond het wiel na een overstroming in 1551. Op initiatief van Regionaal Landschap Schelde-Durme, wordt in samenwerking met verschillende partners, een actie opgestart om de natuurwaarden langs het Hingenewiel stevig op te schroeven. Door Natuurpunt Rupelstreek werd een nestvlotje voor visdiefjes gebouwd, dat op het wiel zal geplaatst worden.

Kasteeldomein Ursel

Aan de Notelaersdijk bereik je knooppunt 8, wandel verder richting knooppunt 12. Misschien een goed moment voor een terrasje of iets meer, vlak voor je het park van het domein Ursel inwandelt richting knooppunt 13. Uiteindelijk bereik je het prachtig gerestaureerde kasteel. Het domein met zijn slotgrachten, vijvers en monumentale bomen straalt een immense rust en schoonheid uit.

Het kasteel was ooit de zomerresidentie van de adellijke familie D'Ursel.

Ook met dit kasteel heeft Natuurpunt Rupelstreek een relatie, in een toren van het kasteel en een oude schilderwoning werden kerkuilennestkasten geplaatst.

We wandelen nu in de richting van knooppunt 14 (niet gemarkeerd, kijk dus op je wandelkaart). Wandel door de haagbeuktunnel en hou de vijver van het kasteel steeds aan je linkerkant, via een parkwegje bereik je de Kleine Hinckstraat, hier sla je linksaf richting knooppunt 14.

Via enkele kleine paadjes, langs weilanden en oude knotbomen ga je richting knooppunt 16. Daar ga je verder richting knooppunt 19. Let op, je moet eerst even rechtdoor gaan en achter de haag naar rechts. Hier bereik je een historische plaats. Met een kapel en een grafsteen, ter ere van pastoor Huveneers, geestelijk leider van de Brigands tijdens de Boerenkrijg. Op de bank onder de lindebomen kan je even uitrusten.

Havesdonckhoeve

Langs een eeuwenoud kasseiwegje bereik je de Havesdonckhoeve, de vzw Ons Klein-Brabants Boerenerv, verzamelt hier oud landbouwalaam en volkshuisraad. Op het erf van de hoeve kan je eveneens de heropgerichte afwateringssluuis van de Spierbroekpolder bekijken. Ook hier wordt door Natuurpunt Rupelstreek een kerkuilennestkast geplaatst.

Aan knooppunt 19 heb je weer de keuze, je kan er links afslaan in de richting van knooppunten 17 en 18 en met de veerboot terugvaren.

Of je kan er nog een ommetje maken in de richting van knooppunt 50. Op een terras aan de kerk van Wintam kan je eventueel nog iets drinken, daarna keer je terug naar knooppunt 50 en via knooppunten 20, 17 en 18 wandel je terug naar de veersteiger.

Tijdens die wandeling heb je nog een prachtig zicht op de imposante zeesluuis en aangemeerde schepen.

Algemene info

Start :

Veersteiger Rupeldijk Schelle

Afstand :

Rode wandeling: afstand 14,5 km

Verkorte wandeling: 10,5 km

www.natuurpuntrupelstreek.be

Klik door naar: Ontdek de natuur

Toegankelijkheid:

Stevige stapschoenen zijn een aanrader

Geschikt voor kinderwagens met grote wielen.

Veerboot Schelle/Wintam

April/september: vaart elk uur en half uur tussen 7u en 21u

Oktober/maart: vaart elk uur en half uur tussen 7u en 18u

Vaart niet om 12u30

Parkeren:

Parking Tolhuis (Rupeldijk) of parkeerstroken, einde Tolhuisstraat Schelle

Horeca:

Parking Tolhuis: Taverne Oud Tolhuis

en restaurant Tolhuis Veer

Onthaalcentrum de Notelaer

Eetcafé Sint-Vadde

Eetcafé's D'Oude Poort Hingene en centrum Hingene

Café Sint-Margaretha Wintam

Picknickplaatsen

Kleine Kragewiel, Domein Ursel

Tips:

Een verrekijker meenemen is een aanrader

Honden kunnen mee, wel steeds aan de leiband

Brochures en website:

Wandelfolder: Scheldeschorren aan de Notelaer (Natuurpunt Klein-Brabant)

Wandelen en fietsen langs wondermooie wielen (Regionaal Landschap Schelde-Durme)

Wondermooie wielen (Vereniging voor Heemkunde Klein-Brabant 2012)

De Schelde...een stroom natuurtalent (Agentschap voor Natuur en Bos)

Paviljoen de Notelaer:

www.notelaer.be

Kasteeldomein D'Ursel:

www.kasteeldursel.be

Havesdonckhoeve:

www.bornem.be

Tekst en foto's:

Erik De Keersmaecker

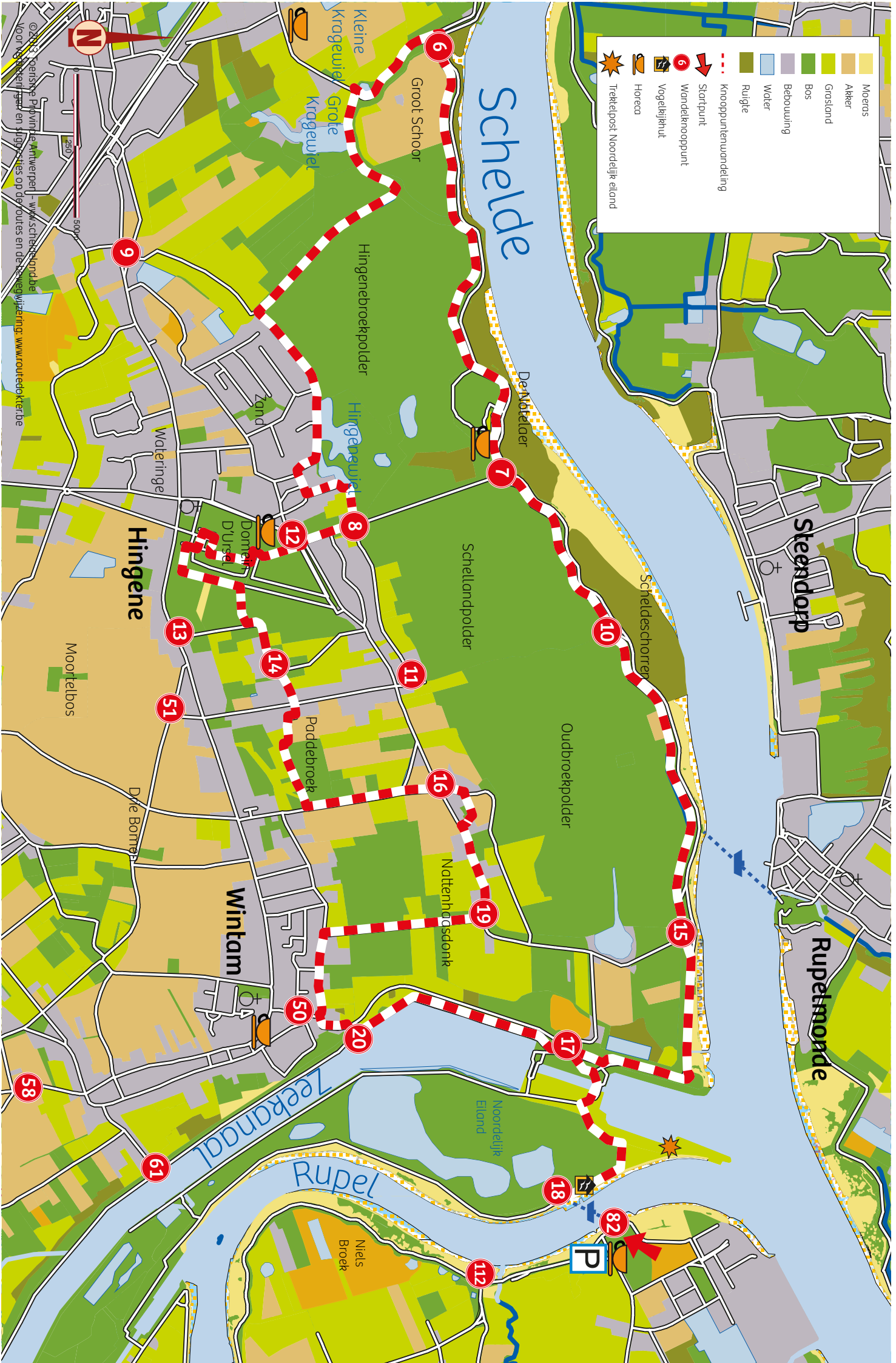
Info:

info@natuurpuntrupelstreek.be

Hingenewiel, een parel op komst

	Moeras
	Akker
	Grasland
	Bos
	Bebauwing
	Water
	Ruigte
	Knooppuntenuitdeling
	Startpunt
	Wandelpknooppunt
	Vogelkijkhut
	Horeca
	Trekeipost Noordelijk eiland

Cursus paddenstoelen voor beginners

Tijdens deze 5-delige cursus, een organisatie van Natuurpunt, kern Boom-Rumst in samenwerking met de gemeente Boom en Natuurpunt Educatie vzw, kan je je kennis over de schijnbaar kleine wereld van paddenstoelen flink opschroeven.

Al eeuwenlang intrigeren paddenstoelen mensen. Het zijn dieren noch planten, die al even snel verdwijnen als ze verschijnen. Sommige zijn ware delicatessen, andere dan weer dodelijk. En met hun immense verscheidenheid aan vormen, kleuren én geuren verwonderen ze menig natuurliefhebber. Wat doen paddenstoelen in de natuur? Hoe leven ze? En wist je dat er in Vlaanderen enkele duizenden soorten voorkomen?

De cursus paddenstoelen voor beginners geeft een inleiding op de ecologie én herkenning van zwammen. Je krijgt een leidraad aangereikt die je wegwijst maakt in het soortenrijke paddenstoelenlabyrint. Herkenning van een aantal belangrijke families en goed herkenbare soorten staat in deze cursus centraal. Hoewel het thema 'giftigheid - eetbaarheid' zeker aan bod komt, is dit geen gastronomische cursus! In deze vormingsreeks krijgen zowel eetbare als niet eetbare soorten de nodige aandacht, van de echte hanenkam tot het elfenschermpje.

Na 2 voordrachten, 2 praktijkwandelingen en een workshop heeft u ongetwijfeld inzicht in de paddenstoelenwereld.

Hans Vermeulen, medewerker van Natuurpunt Educatie staat garant voor boeiende info over paddenstoelen, tijdens de 2 theorie-avonden. Flink gewapend met die kennis, bezoeken we 2 topgebieden voor paddenstoelen in onze regio: Walenhoek in Niel en de oude kleiputten tussen Boom en Terhagen. André De Kesel, paddenstoelenspecialist uit onze regio is dan onze gids.

Om af te sluiten staat er nog een workshop paddenstoelen in het Ecohuis op het programma, waar we met microscopen naar plaatjes en steeltjes kijken. Julien Moens staat daar garant voor vele weetjes over die superkleine dingen.

Het programma:

- Dinsdag 30 september en dinsdag 21 oktober : Theorie-avonden Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129 Boom, telkens van 19u30 tot 22u15
- Zondag 5 oktober: kleiputten Boom/Terhagen, van 14u tot 17u – afspraakplaats: Poort De Beuckelaer, Kardinaal Cardijnstraat Terhagen (thv rotonde).
- Zondag 26 oktober: Walenhoek, van 14u tot 17u – afspraakplaats: Natuur.huis De Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel
- Datum workshop in Ecohuis Boom wordt nog meegedeeld

Levertraanzwam foto Lieve Deceuninck

Varenmycena foto Luk Smets

Info:

Natuurpunt kern Boom/Rumst: 03/888.29.03 – fonsvdheuvel@yahoo.com of 03/880.18.55 of milieu@boom.be

Inschrijven: 18 euro (leden Natuurpunt en – 16 jarigen) of 24 euro (niet-leden Natuurpunt).

Rekening: BE76001384587595 Natuurpunt kern Boom-Rumst, mededeling cursus paddenstoelen voor beginners + emailadres

Natuurpunt Aartselaar nodigt u uit

Vrijdag 14 november om 20 u, Cultureel Centrum Aartselaar

De Nieuwe Wildernis

Natuur van bij ons, zoals u ze nooit eerder zag

De Nieuwe Wildernis is een adembenemend natuurspektakel, een film voor het hele gezin. De film gunt je een unieke blik op de wondermooie natuur van bij ons. De hoofdrolspelers zijn geen acteurs, maar dieren: extraverte konikpaarden, oogverblindende ijsvogels en een jong vossengezin. Je volgt hen door de vier seizoenen terwijl ze aangrijpende, vertederende, maar vaak ook humoristische momenten beleven.

In één van 's werelds dichtst bevolkte landen heeft zich een natuurgebied ontwikkeld van internationale allure: de Oostvaardersplassen op Flevoland. Hier bepaalt de natuur het ritme. Twee jaar lang volgde een aantal filmteams de vossen, ganzen, ijsvogels, herten en de grootste kudde wilde paarden van Europa. Het resultaat is een natuurfilm zoals die nog nooit eerder in onze Lage Landen is gemaakt. De expressieve konikpaarden werpen hun veulens tussen de kalveren van de majestueuze edelherten en heckrunderen.

Een overvloed aan nieuw leven probeert met spectaculaire gevechten nieuwe territoria te veroveren. Het is een plek die in de lente en zomer een paradijs vormt, maar in de winter een grimmig landschap. Er is minder voedsel waardoor de bewoners van de graslanden en moerassen keuzes moeten maken die van levensbelang zijn. De 'circle of life' of 'kringloop van het leven' wordt schitterend in beeld gebracht.

Regie: Mark Verkerk

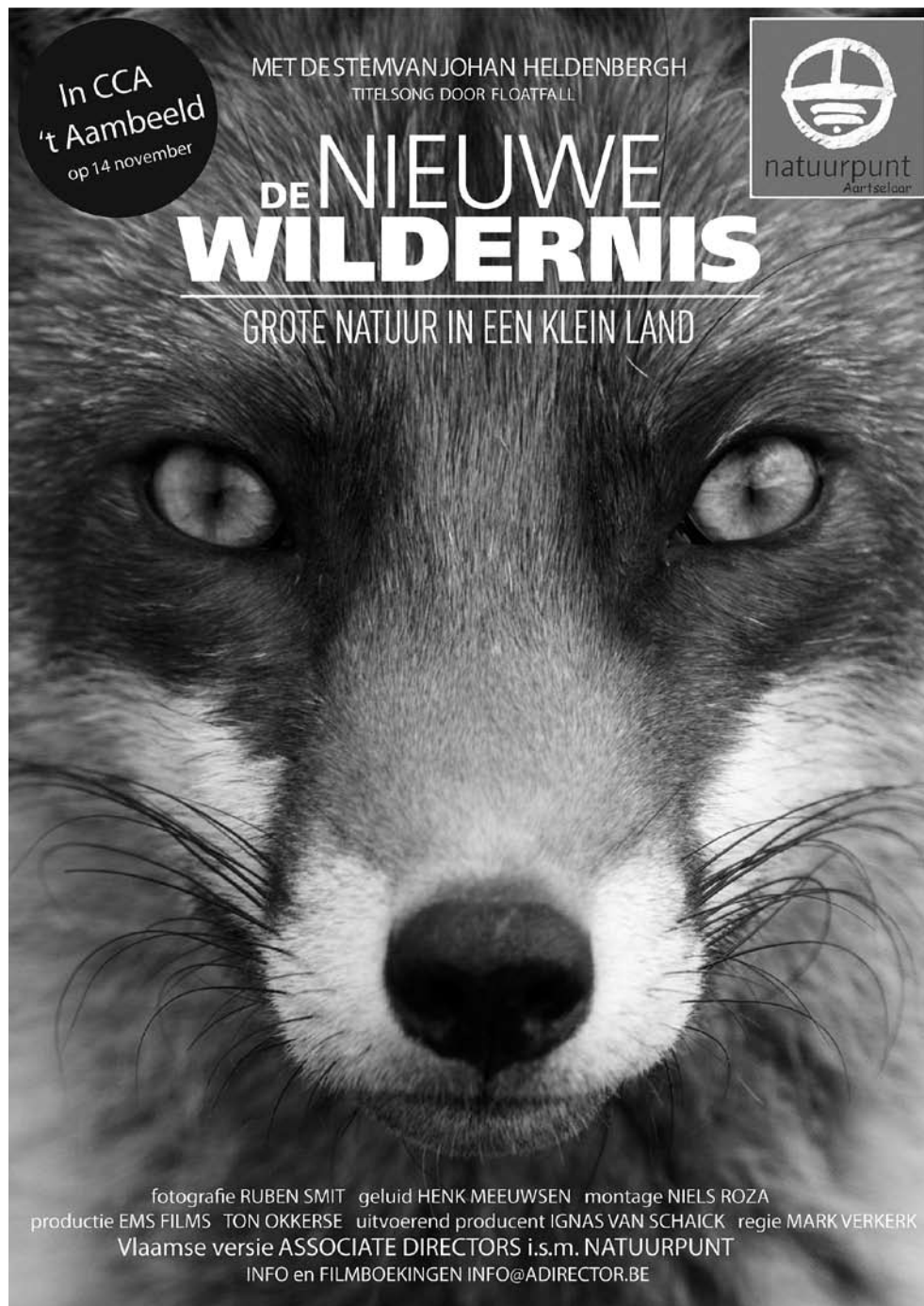
Fotografie: Ruben Smit

Stem: Johan Heldenbergh

Duur: 1u41

Cultureel Centrum Aartselaar

della Faillelaan 34, 2630 Aartselaar

Praktisch:

tel. 03 877 28 75

Inkom: voorverkoop: 5 euro

aan kassa: 6 euro

Reserveren bij het Cultureel Centrum tijdens de kantooruren (gesloten van 14 juli tot 17 augustus)

Natuur.huis De Paardenstal

In juli, augustus en september is Natuur.huis de Paardenstal elke zondag open, telkens van 14u tot 18u. De Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat en is ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268. Of te voet of met de fiets, volg vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 van Wandelnetwerk Rivierenland.

Info: 03/888.39.44 of frank_v_d_velde@hotmail.com

Zondag 6 juli: Natuurwandeling over de bermen van de AWW Notmeir-Eeckhoven

Samen met Natuurpunt Oude Spoorweg gaan we op stap in een verborgen floristisch paradijs. Het AWW-bekken Eeckhoven op het grondgebied van de gemeente Rumst en Duffel is niet toegankelijk voor het publiek. De voorbije jaren werd door Natuurpunt een goede samenwerking uitgebouwd met AWW en mogen we er uitzonderlijk wel op. Het spaarbekken heeft een schat aan natuurwaarden, vooral de bermen zijn mede dankzij het door Natuurpunt voorgesteld beheer floristisch gezien uitzonderlijk te noemen – deze excursie is dan ook een buitenkansje om het spaarbekken eens te bezoeken, de flora ervan te ontdekken en meer te weten te komen over optimaal bermbeheer.

Afspraak: 14u poort AWW Notmeir Duffel

Einde: omstreeks 17u

Info: 0479/65 29 07 - johan.asselberghs@skynet.be

Woensdag 9 juli: Verenwandeling Ruisbroek

Veren brengen ons in een wip aan de overkant van onze grote rivieren. Daarvan maken we graag gebruik tijdens onze jaarlijkse verenwandeling. Dit jaar wandelen we richting Ruisbroek.

In 1976 werd dit dorpje even wereldberoemd, door de grote overstroming, waardoor een groot deel van het dorp wekenlang onze water stond. Oorzaak was een dijkdoorbraak van de Vliet, een zijriviertje van de Rupel. Het bezoek van Koning Boudewijn aan het dorp tijdens de overstroming was memorabel. Geen vlaggetjes of vriendelijk wuivende inwoners, maar boze Ruisbroekenaren, die de vorst de waarheid vertelden. Die waarheid viel niet in dovemans oren, maar betekende de start van het Sigma-plan.

Het dorp aan de Rupel werd door de aanleg van het kanaal Wintam-Brussel, omstreeks 1900 het dorp aan het kanaal. De toevoegnaam Sauvegarde en de bijnaam van de inwoners: kaballen, doet ook vermoeden, dat de geschiedenis het dorp niet gespaard heeft.

Luc De Wachter, streekgids van Toerisme Klein-Brabant is vandaag onze gids.

Afspraak: 13u20 parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle

Meebrengen: wandelschoenen

Kostprijs: leden Natuurpunt: 3 euro - niet-leden: 5 euro – avondeten in Eetcafe Chothilde apart te betalen.

Wandelafstand: ongeveer 14 km

Deelname melden: tot 5/7 via 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

Woensdag 16 juli: Hoogzomer in Maaienhoek

Voor deze zomerse kinderactiviteit, gaan we hopelijk onder een stralende zomerzon, op zoek naar de mini-bewoners van Maaienhoek, in en rond het water. Heb je thuis een potjesloep, een schepnetje of vlindernetje... breng het dan zeker mee.

We vangen en bekijken de beestjes, maar zetten ze nadien natuurlijk terug. Vergeet geen insectenmelk aan te doen, want niet alle beestjes zijn even blij met ons onderzoekje.

Afspraak: 13u45 parking Laardreef Laarhofstraat/Kapelstraat

Inschrijven bij Ilse: roovers_wachters@hotmail.com of 0478/82.40.32

Maaienhoek foto: Erik

Zaterdag 26 juli: Erfgoedwandeling in Niel dorp

Samen met Vic van Dijck, vrijwilliger Geschiedkundige Kring Het Wiel, gaan we op zoek naar het zichtbare en verdwenen verleden in de Nielse centrumstraten. Een wandeling langs statige burgerhuizen in de Dorpsstraat, Kerkstraat en Sint-Hubertusplein, de Onze-Lieve-Vrouw-Geboortekerk, het beschermd dorpsgezicht Sint-Hubertusplein en Ridder Berthoutlaan, typische arbeiderswoningen in het Nieuw Begijnhof, het kasteel Nielderbroek en de restanten van het Spaans Toreken.

Afspraak: 14u parking gemeentehuis Niel, Ridder Berthoutlaan Niel

Goede wandelschoenen zijn een aanrader

Kostprijs: gratis leden Natuurpunt, niet NP-leden: 2 euro

Deelname melden: tot 22/7 via 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

Zaterdag 2 augustus: Vlinder je mee in Maaienhoek?

Vandaag zetten we de poort van het natuurgebied Maaienhoek langs de Scheldedijk wagenwijd open. Maaienhoek is een topgebied voor vlinders. Dit relatief kleine natuurgebied ligt volledig ingesloten tussen hoge dijken, met onder meer een brede dijk langs de Schelde. Daardoor heerst een apart micro-klimaat en is het er windstiller dan elders, en een paradijs voor vlinders en libellen. Natuurpunt heeft er een vlinderparcours uitgezet, waarbij je kennis kan maken met enkele van onze mooiste vlinders.

Afspraak: tussen 10u en 16u vrij bezoek langs het vlinderparcours. Om 14u start een geleide wandeling door Maaienhoek (duur ongeveer 1u). Goede wandelschoenen zijn een aanrader.

Je kan Maaienhoek bereiken via de Vliet- en de Scheldedijk, of via de Maaienlei. Aan de ingang van Maaienhoek (Scheldedijk Schelle) is een fietsenstalling voorzien.

Info: 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

*Rupsen Sint-Jacobsvlinder
foto: Fons Van den heuvel*

Woensdag 6 augustus: Op stap langs machtige dijken en wondermooie wielen

Vandaag gebruiken we het wandelkatern in het Rupel.blad als gids voor een lange wandeling in het mooie Klein-Brabant. Waarbij we achtereenvolgens langs de imposante Scheldedijk wandelen, met een prachtig zicht op de Scheldeschorren aan de Notelaer, en de dorpen aan de overkant van de stroom: Rupelmonde en Steendorp. En uiteraard het mooie paviljoen De Notelaer. Daarna wandelen we langs het Groot Schoor en de Kleine en Grote Kragewiel, door de Hingenebroek en langs het Hingenewiel. In Hingene houden we een stop in een plaatselijk eetcafé. Daarna wandelen we door het parkdomein Ursel en de Nattenhaasdonk in de richting van onze vertrekplaats.

Afspraak: 13u20 parking Tolhuis Schelle, Rupeldijk einde Tolhuisstraat.

Wandelafstand: 15 km

Meebrengen: goede wandelschoenen, verrekijker, fototoestel

Kostprijs: leden Natuurpunt gratis, niet-leden Natuurpunt 2 euro

Deelname melden: tot 1/8 via 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

Kleine Kragewiel foto: Erik

Woensdag 20 augustus: Fietsen naar het Fort van Liezele

Voor deze combi kinderen/ouders/grootoudersexkursie kozen we, naar aanleiding van het verjaardag van 100 jaar Grote Oorlog, voor een bezoek aan het Fort van Liezele.

Het Fort van Liezele is een van de best bewaarde forten in de 3de fortengordel rond de vestingstad Antwerpen. De sfeer van het soldatenleven voor en tijdens de eerste oorlogsweken van Wereldoorlog I is er nog prima te voelen. Sinds een 15-tal jaar zijn we met Natuurpunt Rupelstreek vaste bezoekers aan het fort, we hebben er immers een door een kerkuil bewoonde nestkast staan.

Afspraak: 13u00 parking kerk H.Hart Antwerpsestraat Boom, vandaar rijden we met de fiets naar Liezele. Of om 14u30 aan de ingang van het fort: Fort Liezele, Fortbaan 2 Puurs-Liezele

Deelname melden: tot 15/8 via 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

Zaterdag 30 augustus: Natuurbeheer in Walenhoek

Zin om een halve of hele dag te helpen, bij het opruimen van het maaisel, afkomstig van de hooilandjes in Walenhoek?

Afspraak: 9u Natuur.huis de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat. Ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 268. Of te voet of met de fiets, volg vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 van Wandelnetwerk Rivierenland.

Meebrengen: Laarzen, werkhandschoenen en muggenmelk zijn een aanrader.

Einde: omstreeks 16u

Meer info:

- Carine Wils: 03/888.30.74 of carine.wils@scarlet.be

- Frank Van der Velde: 03/888.39.44 of frank_v_d_velde@hotmail.com

Zaterdag 30 augustus: Nacht van de Vleermuis in het Hof ten Eiken

Vanavond bieden we je opnieuw een boeiende Nacht van de Vleermuis aan. Zo'n avond waarbij men deze merkwaardige diertjes wat beter kan leren kennen. Diertjes die op een speciale manier in de avondschemering naar voedsel zoeken. Het Hof ten Eiken is een prima plaats om naar vleermuizen te kijken. Op een mooie zomeravond kan je er een drietal soorten spotten: dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis, wellicht de meest spectaculaire soort. Langs de vijvers van het park gaan watervleermuizen op zoek naar voedsel. Daarbij volgen ze telkens ongeveer dezelfde route, wat het makkelijker maakt om ze te bekijken.

Vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek werken intensief aan de bescherming van onze vleermuizen. In het park Hof Ten Eiken in Rumst werd een oude ijskelder ingericht als een prima overwinteringsplaats voor vleermuizen. En op de kerkzolder in Niel wordt een kraamkolonie laatvliegers, met 80 diertjes één van de grootste kraamkolonies in de provincie, eveneens door Natuurpunt gekoesterd.

Vanaf 19u ben je welkom in de chalet van de plaatselijke visclub. Daar kan je een tententoonstelling over vleermuizen bekijken en kinderen kunnen er vleermuizen tekeningen inkleuren.

Om 19u30 geeft een gids van Natuurpunt een presentatie met allerlei leuke weetjes over het leven van onze vleermuizen. Omstreeks 20u is het tijd voor actie: we gaan op stap in het park en brengen eerst een bezoek aan de ijskelder. Daarna gaan we op stap in het park om vleermuizen te zoeken.

Laatvlieger foto: Yves Adams

Afspraak: Chalet visclub Hof ten Eiken, Hof ten Eikenlaan, Rumst

Meebrengen: Kledij (die een beetje vuil mag worden) voor een bezoek aan de ijskelder is een aanrader.

Deelname: gratis

Einde: omstreeks 21u30

Deelname melden: tot 25/8 via 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

Zaterdag 27 september: 3-Verenwandeling KBR – Rupelmonde – Noordelijk eiland

Dit jaar bieden we je een 2de verenwandeling aan, waarbij we weer dankbaar gebruik maken van de veren over de Schelde en de Rupel. Tevens is het de voorlaatste dag dat de veerboot Wintam/Rupelmonde in 2014 vaart. En vooral omdat aan de overkant van de Schelde de afwerking van het toekomstig overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde in de laatste fase zit.

Voor recreanten en natuurliefhebbers is het er momenteel al aangenaam vertoeven. Langs enkele mooi aangelegde kas-seiwegjes, afgeboord met een brede betonstrook, kan je er reeds aangenaam wandelen en fietsen. Dankzij de veerboot aan het Callebeek in Hemiksem is het gebied ook voor bewoners van onze Rupelstreek erg gemakkelijk bereikbaar. Vogels en andere dieren hebben het gebied ook reeds ontdekt. Ondertussen wonen er zelfs al enkele bevers in de Rupelmondse kreek.

We starten onze wandeling aan de parking van het Laarhof, vandaar wandelen via Maaienhoek en de Scheldedijk richting Callebeekveer. Om daarna via het kasseiwegje richting Rupelmonde te wandelen. Voor een snack kunnen we terecht in een plaatselijk eetcafé. Met de veerboot varen we over de Schelde richting Wintam, om daarna via de Zeesluis nog een rondwandeling omheen het Noordelijk eiland te maken.

Afspraak: 10u15 parking Laarhof Schelle, bereikbaar via Laarhofstraat/Kapelstraat Schelle

Meebrengen: een verrekijker en een drankje voor onderweg zijn aanraders.

Wandelafstand: ongeveer 14 km

Deelname melden: tot 22/9 via 0476/39.19.94 of natuur.rupel@skynet.be

Natuurkalender Aartselaar

Zaterdag 5 juli: Tweede zwaluwfietstocht

In mei fietsten we al een eerste maal langs de Aartselaarse boerderijen om het boerenzwaluwbestand in onze gemeente te inventariseren.

Het subsidiereglement van Aartselaar wil het behoud van zwaluwnesten stimuleren door een geldelijke beloning van broedgevallen. Zwaluwen zijn ijverige diertjes. Meestal hebben ze in het half jaar dat ze bij ons vertoeven, twee broedsels. Het tweede nest jongen is net voor ze in september aan hun lange reis beginnen, sterk genoeg om de tocht met pa en ma zwaluw aan te vatten. Vandaag plannen we een namiddagfietstocht, zodat ook gezinnen met kinderen mee deze schitterende en zeer nuttige vliegertjes kunnen bekijken. Luk Smets is onze gids van dienst.

Praktisch:

We komen samen om 14 u aan de kerk op het Laar te Aartselaar en fietsen langs een viertal boerderijen. Omstreeks 16.30 u zijn we weer op onze vertrekplaats.

Meebrengen: fiets, regenkledij (indien nodig). Wij zorgen voor tellijsten en een spiegel op steel om in de nesten te kunnen kijken.

Info bij Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Dinsdag 8 juli: Daguitstap naar Planckendael

Wie houdt van dieren en wil ze gaan bewonderen in Planckendael? Vandaag gaan we samen met grootouders, ouders, kinderen, kleinkinderen een bezoek brengen aan het Dierenpark Planckendael.

Op 14 februari is een klein girafje geboren, wij gaan op zoek naar het "hartje" dat op haar rechterbiljetje staat. Een naam heeft ze nu nog niet. Ze eet al flink met o.a. haar tong die wel 45cm kan worden! Maar ook de apen, de zebra's en de wasberen wachten op onze komst. We zoeken het verblijf van de panda's en zeggen goeie dag aan Kai-mook.

Alle dierenliefhebbers zijn welkom!

Praktisch:

Samenkomst aan de ingang van het dierenpark om 10 u - Leuvensesteenweg 582 - 2812 Mechelen (Muizen).

Ieder betaalt zelf zijn inkomticket of gebruikt zijn abonnement

's Middags eten we onze meegebrachte picknick in een plaatselijke eetruimte waar ook drank is te verkrijgen. Snacks kunnen gekocht worden.

Inschrijven bij Hilde Janssens 03/887 36 45, hiljans@hotmail.com of Ria Thys 03/289 73 66 of ria.thys@telenet.be

Zondag 13 juli: Historische wandeling in Antwerpen met aandacht voor natuur

We wandelen met de jonge, dynamische historicus en zelfverklaarde hippe Antwerpenaar Emmanuel Feys, doorheen een pittoresk stukje Oud-Antwerpen. Boeiende verhalen over Antwerpen in de late Middeleeuwen.

Een leuke wandeling van een dikke twee uur langs een uitgestippeld traject in de Antwerpse binnenstad. Geen bombardement van cijfers en namen want onze gids heeft een voorkeur voor boeiende verhalen, legendes en leuke weetjes. De wandeling start in de Botanische Tuin, en gaat via het Maegdenhuys richting Groenplaats – om dan langs kleine steegjes en straten de oude stad verder te verkennen.

De wandeling start met een kleine receptie = glaasje cava (fruitsap voor wie dit verkiest) en een Antwerps koekje. Met heel veel dank aan Erik en Marleen Feys-Van de Mosselaer (gewezen Aartselarenaren) voor de praktische organisatie.

Uiteraard bekijken we al wat groeit en bloeit in de Botanische tuin en verkennen nadien een stukje van de oude binnenstad.

Wie het wenst, kan inschrijven voor een etentje (warme en koude gerechten in buffetvorm) + dessert in het gemoedelijke restaurant Life is art, St-Jorispoort in Antwerpen (op 2 minuten wandelen van de Botanische tuin)

Botanische tuin in Antwerpen

Praktisch:

25 personen kunnen deelnemen aan de wandeling.

Deelnameprijs: 5 euro p/p: cava + koekje en de wandeling met gids.

Ententje na de wandeling: 25 euro p/p (drank niet inbegrepen)

Afspraak om 14 u in de Botanische tuin, Leopoldstraat Antwerpen. Einde wandeling: omstreeks 17 u (eveneens in de Botanische tuin)

We begeven ons vervolgens naar het restaurant voor de maaltijd.

Juist deelnamebedrag = 5 euro p/p (enkel wandeling + receptie) of 30 euro p/p (wandeling, receptie, diner) storten op reknr. BE81 5230 8065 0424 van Natuurpunt Hobokense Polder met als mededeling "Antwerpen" + aantal personen.

Voor info, bel of mail even naar Ria Thys,

ria.thys@telenet.be - 0476/33 79 36

Zondag 3 augustus: Vlinderwandeling in het Cleydaelhof te Aartselaar

Dagvlinders vormen belangrijke indicatoren voor de kwaliteit van ons leefmilieu. Helaas doen ze het lang niet zo goed en gaan veel soorten achteruit. Om dit te documenteren vormen cijfers, verzameld door vrijwilligers een belangrijke bron van informatie. Daarom organiseert Natuurpunt sinds 2007 elk jaar een [landelijke tuinvlindertelling](#). Ook in 2014 wordt er weer geteld. Zie de Natuurpuntwebsite www.vlindermee.be.

Zoals elk jaar plannen we in het vlinderweekend een wandeling. Ditmaal echter niet in De Reukens. Wij gaan vandaag eens kijken welke vlinders er in het Cleydaelhof allemaal hun thuis gevonden hebben. En natuurlijk gaan we de waargenomen vlinders tellen en doorgeven op de vlindersite.

Praktisch:

Gids: Gert Verschueren, tel. 03 /887 10 28 - gertverschueren@hotmail.com

Afspraak om 14 u op de parking hoek Zinkval/Cleydaellaan (tegenover kasteel Cleydael). Einde van de wandeling is voorzien omstreeks 16.30 u. Voorzie zonnecrème en zonnepet bij warm weer en tevens stevige wandelschoenen.

Oranje luzernevlinder foto: Luk Smets

Vrijdag 29 augustus: Vleermuizen Brr....!!!!

Iedereen kent de verhalen van Graaf Dracula...

Vleermuizen worden in onze contreien immers al eeuwen afgeschilderd als ongeluksbrengers, bloeddorstige monsters, schrikbejagende wezens, ...

De werkelijkheid is echter anders.... Het leven van een vleermuis is allesbehalve makkelijk maar wel heel boeiend. Moeder Natuur gaf deze diertjes hulpmiddelen mee die wij, als mensen, graag nagebootst en gebruikt hebben....

Hoe ziet een dag van een vleermuis er uit? Welke vleermuizen vind je bij ons? Hoe vindt een vleermuis de weg in het donker? Vliegen vleermuizen in je haar? Er zit een vleermuis op mijn zolder. Wat nu?

Praktisch:

Op deze en nog veel meer vragen wordt een antwoord gegeven op vrijdag 29 augustus. We trekken dan om 20u naar de Cleydael Golf & Country Club, Groenenhoek te Aartselaar om het leven van deze boeiende dieren mee te maken. Na de presentatie gaan we op het domein van de Golf op zoek naar deze interessante nachtdieren....

Einde is voorzien omstreeks 23 u.

Voorzie aangepast schoeisel, warme (regen)kledij en een zaklamp zijn handig om mee te brengen.

Deelname is gratis.

Meer info? Neem contact op met Ronny Verelst, ronnyverelst@telenet.be - 0475/58 55 70

Zaterdag 6 september: Daguitstap naar de Kesselse Heide en de Jutse Plassen

Het provinciaal groendomein Kesselse Heide (79 ha) is een stuk Kempens landschap zoals het vroeger was. Naast een kleurrijke afwisseling van struikheidevlakten die in deze periode van het jaar in bloei staan en de heide paars kleuren zijn er ook nog zandvlakten, vennen, loof- en naaldbossen. We wandelen er onder leiding van één van de domeinwachters door een stuk landschap dat zeldzaam geworden is in Vlaanderen. De schapen die er rondlopen zorgen er voor het natuurbeheer: ze begrazen de heide en bewaren zo het authentieke karakter van het gebied. We zullen er heel wat heideplanten aantreffen: struikheide, dopheide, pijpestrootje maar ook gagel, zonnedauw en beenbreek. De vennen zijn geschikte plaatsen om

libellen te zoeken en er is veel kans om een boomvalk te zien die op jacht is naar libellen. Enkele andere vogelsoorten die we in de kijker kunnen krijgen, zijn boompieper, boomleeuwerik, kuifmees en zwarte specht.

's Middags verorberen we onze zelf meegebrachte picknick op een terras in de buurt van de Kesselse Heide. In de namiddag bezoeken we een minder gekend gebied in Koningshooikt, nl. de Jutse Plassen (11,3 ha). Het gebied is een retentiebekken op de Itterbeek en kan tot 60.000 m³ water bergen. Hiermee worden de woonkernen in de buurt van de Itterbeek van overstroming gevrijwaard. Sinds de aanleg in 2006 is het geëvolueerd tot een prachtig stukje natuur. Vogels die we er kunnen aantreffen, zijn visdiefje, blauwborst en zomertortel. Tijdens ons bezoek zullen we ongetwijfeld al enkele soorten aantreffen die op trek zijn: witgatje, oeverloper, groenpootruiter, tureluur, ...

Deze uitstap is een initiatief van Natuurpunt Aartselaar m.m.v. Natuurpunt Hobokense Polder en Vogelwerkgroep ARDEA.

Praktisch :

Afspraak om 9 u op de parking aan 't Spant, Boomsesteenweg 335 in Wilrijk. Kostendelend vervoer aan 7 eurocent/km. Om te garanderen dat iedereen kan merijden, is **inschrijven op voorhand verplicht**. Einduur omstreeks 17 u terug aan 't Spant. Deelnemen voor een halve dag (voor- of namiddag) is ook mogelijk na overleg met de gids.

Gids en leiding: Marnix Lefranc, marnix.lefranc@telenet.be 0499/23 01 91

Meebrengen: picknick, kijker, vogelgids, plantengids, plantenloupe en stevige wandelschoenen.

Zondag 7 september: "Adopteer een berm": Zinkvalstraat en Cleydaellaan

De Milieuraad van Aartselaar nam ca 5 jaar geleden een prachtig initiatief. Om onze wegbermen wat netter te houden, nodigde zij verenigingen uit om telkens voor een periode van een jaar een wegberm te adopteren, dit houdt in "proper houden". De gemeente ondersteunt dit initiatief met een financiële stimulans voor de bereidwillige verenigingen.

Zulke oproep viel bij Natuurpunt niet in dovemansoren. Wij schreven prompt in op dit initiatief en adopteerden de Zinkvalberm, dit is de straat die tegenover het Cleydaelkasteel door de bossen slingert. Drie jaar geleden hebben we ons werkingsgebied vergroot met de Cleydaellaan vanaf de lichten aan Helst/Groenenhoed tot aan de grens met Hemiksem.

Kom ook deze keer een handje toesteken! Je houdt zo immers mee je gemeente schoon! Wij zorgen voor vuilzakken, grijpstokken en fluo-veiligheidsvestjes.

Afspraak: om 10 u in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael). We werken tot ca 11.30 uur. Werkhandschoenen en stevig schoeisel of laarzen zijn aan te raden.

Info bij Ronny Verelst, 0475/58 55 70 - ronnyverelst@telenet.be

Zondag 14 september: Open Monumentendag m.m.v. Natuurpunt Aartselaar in het Gemeentelijk Solhofpark

Een mooie samenwerking van het gemeentebestuur, Natuurpunt Aartselaar, Gezinsbond Aartselaar en de Heemkundige Kring. Een uitgebreid programma-aanbod staat de aanwezigen (jong en oud) te wachten.

Zo zal Natuurpunt Aartselaar zowel om 11 u als om 14 u een geleide natuurwandeling van 1 uur in het Solhofpark aanbieden. Van 14 u tot 17 u kunnen de kinderen bij Natuurpunt en met ondersteuning van Gezinsbond Aartselaar komen knutselen in de tent achter het kasteel. "Bomen" vormen het thema van de te maken kunstwerkjes.

Wat staat er nog op het programma:

Vanaf 11 u:

- Powerpoint-presentatie van de geschiedenis van het Solhofkasteel (oude stallen, nu Brasserie Millefeuille)
- Springkasteel
- Cafetaria met hapjes en drankjes
- Geleide natuur- en historische wandelingen door gidsen van Natuurpunt en de Heemkundige Kring

Om 13.30 u - 14.30 u - 15.30 u

- "Kammelot": humoristisch steekspel door figurentheater Froe Froe (voor gezinnen met kinderen vanaf 6 jaar)

Tussen 14 u en 17 u:

- Knutselen voor kinderen met Natuurpunt en de Gezinsbond
- Poëzie in het kasteelpriël: leerkrachten en leerlingen van de Academie voor Muziek en woord dragen teksten voor in het park

Om 15 u:

- Afternoontea in de kasteeltuin i.s.m. Brasserie Millefeuille (inschrijven verplicht)

Om 16 u:

- Vargar, "The way of kings": muzikaal optreden van de beloftevolle folkgroep o.l.v. David van Gompel

Alle activiteiten vinden plaats in openlucht. Bij regenachtig weer in een tent

Woensdag 24 september: De kleine kriebeldiertjes!

Wie kent het leven van die soms griezelige beestjes? Mama oorworm die haar eitjes bewaakt, ze schoon likt en daarna zelfs nog een tijdje bij haar babytjes blijft. Pissebedjes die een stevig pantser hebben, maar dat soms moet verruild worden voor een groter pak. Misschien vonden jullie er wel eentje met een broedbuidel, waarin de kleintjes zwemmen in een soort vruchtwater. De wormen en slakken eten onze groenten- en fruitafval en zorgen voor vruchtbare aarde. De diertjes zijn er allemaal nodig! We gaan ze bekijken en bewonderen. Nadien gaan we schilderen en knutselen.

Moedige durvers mogen diertjes meebrengen!

Praktisch:

Kinderen van 4 tot 8 jaar met hun ouders of grootouders zijn welkom van 14 u tot 16 u in het Jeugdlokaal van Sportcentrum Aartselaar - Kleistraat 204

Inschrijven bij Hilde Janssens 03/887 36 45 of hiljans@hotmail.com

Onkosten: 2 euro per persoon te storten op rek. van Natuurpunt Aartselaar: **BE88 9799 7675 4841**

Zaterdag 11 oktober: Openstelling van wandelgebied De Reukens**Voorstelling ECODIVA Veerle Malschaert**

We kunnen er niet meer omheen. De wereld draait door en wij ook.

Dus Veerle Malschaert wil een voorbeeld stellen! Misschien niet het allerbeste voorbeeld, maar wel het leukste. Als slachtoffer van de consumptie-maatschappij recycleert EcoVeerle alles gaande van haar stofzuiger tot haar partner.

Deze self-made woman is persoonlijk en ambachtelijk. Ze is biologisch afbreekbaar én duurzaam. Ze leeft actief en rookt graag passief. Ze gaat back to basics, maar wel online en op naaldhakken. Ze steekt meer rock en rol in de biobitch en meer humor in de soyaseut.

Ze stopt de diva in de eco en de eco in de diva!

Na deze show zal u een beter mens zijn. Na deze show zal u nooit meer dezelfde zijn.

Deze voorstelling is een samenwerking van Natuurpunt Aartselaar, Gezinsbond Aartselaar, Cultureel Centrum Aartselaar en de Provincie Antwerpen.

Praktisch:

Locatie: De Reukens: Oeyvaersbosch in een verduisterde tent. Voor iedereen wordt een fleecedekentje voorzien !

Maximum 80 personen. - De voorstelling start om 20.15 u.

Tickets kunnen vanaf 1 juli aan 10 euro p/p gereserveerd worden. En dit ENKEL op het secretariaat van het Cultureel Centrum (gesloten van 14 juli tot en met 17 augustus) tijdens de kantooruren: della Faillelaan 34 Aartselaar - 03/877 28 75

Hou op zaterdag 11 oktober ook de namiddag vrij. Verschillende partners, waaronder Natuurpunt Aartselaar verzorgen een gevarieerd en attractief programma voor het hele gezin bij de plechtige openstelling van De Reukens.

Meer info in het volgend Rupel.blad.

CONTACT

Rupelstreek

Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Ilse Wachters: 03/887.51.69
Rita Claes : 03/844.75.11

Kern Boom-Rumst

Ludwig Laureyssens (contact): 015/31.99.07
Marleen Senecaut, Fons Van den heuvel, Herman De Herdt,
Julien Moens, Rita Claes, Dirk Struyf, Heidi Nuyts, Fried
Happaerts

GECORO

Boom: Raf Michiels – Dirk Struyf
Rumst: Winfried Vangramberen – Rita Claes

Milieuraden

Boom: Marleen Senecaut, Dirk Struyf
Hemiksem: Diether Van der Rauwelaert, Krista Van Praet
Niel: Carine Wils , Ward Hoefman, Patrick Van Wouwe
Rumst: Rita Claes, Diane Masson, Louis Bertels, Winfried
Vangramberen , Christel Sweeck, Kris Van Bulck
Schelle: Ilse Wachters, Luc Verhaegen, Jurgen Rombaut

Website : www.natuurpuntrupelstreek.be
Email : natuur.rupel@skynet.be

Contactpersonen

Johan Herreman (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98
Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en
communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en
uitstappen)
Ronny Verelst: 0475/58 55 70 (studie)
Gert Verschueren: 03/88710 28
(educatie: geleide wandelingen)
Jan Eulaers: 0495/52 77 31
Kurt Crauwels: 0496/34 75 24
Liljan Scheers : 03/887 18 78

Milieuraad

Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschueren

Gecoro

Luk Smets

Website Aartselaar

Email: info@natuuraartselaar.be
www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis 'De Paardenstal'

Boomsestraat 221 Niel
Bushalte de Lijn (Hellegat): lijnen 290 – 291 – 294
De Paardenstal is alle zondagen open, telkens van 14u tot 18u,
tijdens activiteiten van Natuurpunt Rupelstreek en op aanvraag:
03/888.39.44 of info@natuurpuntrupelstreek.be

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooit u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. In een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen, Boeckheide 51 - 1840 Malderen.
Tel: 052/33.64.10

Workshop zwaluwen voor klas 3A OLVI De Reuzenboom in het Ecohuis Boom i.s.m. Regionaal Landschap Rivierenland foto: Erik

Vrijwilligers Natuurpunt bouwen vlondelpad Niels Broek foto: Erik

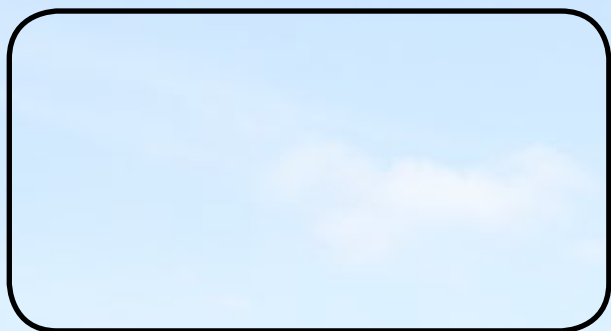
Nachtvlinderlichtval in het Cleydael

Leden werven voor Natuurpunt tijdens de Planten en Ambachtenmarkt in Boom foto: Erik

Weekend Kalterberg: natuur en ontspanning

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071
Erkenningsnummer P005676

Natuur.kalender Rupelstreek

Zo 6 juli: Natuurwandeling over de bermen AWW

14u poort AWW Notmeir Duffel

Wo 9 juli: Verenwandeling Ruisbroek

13u20 parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle

Wo 16 juli: Hoogzomer in Maaienhoek

13u45 parking Laardreef Laarhofstraat/Kapelstraat

Za 26 juli: Erfgoedwandeling in Niel dorp

14u parking gemeentehuis Niel, Ridder Berthoutlaan Niel

Za 2 augustus: Vlinder je mee in Maaienhoek?

tussen 10u en 16u vrij bezoek langs het vlinderparcours.

14u geleide wandeling door Maaienhoek

Wo 6 augustus: Op stap langs dijken en wielen

13u20 parking Tolhuis Schelle, Rupeldijk einde Tolhuisstraat.

Wo 20 augustus: Fietsen naar het Fort van Liezele

13u00 parking kerk H.Hart Antwerpsestraat Boom

14u30 ingang Fort Liezele, Fortbaan 2 Puurs-Liezele

Za 30 augustus: Natuurbeheer in Walenhoek

9u Natuur.huis de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel.

Za 30 augustus: Nacht v/d Vleermuis Hof ten Eiken

19u Chalet visclub Hof ten Eiken, Hof ten Eikenlaan, Rumst

Za 27 september: 3-Verenwandeling

10u15 parking Laarhof Schelle, Laarhofstraat Schelle

Natuur.kalender Aartselaar

Za 5 juli: Tweede zwaluwfietstocht

14u kerk op het Laar te Aartselaar

Di 8 juli: Daguitstap naar Planckendael

10u ingang dierenpark - Leuvensesteenweg 582 Muizen

Zo 13 juli: Historische natuurwandeling in Antwerpen

14u Botanische tuin, Leopoldstraat Antwerpen

Zo 3 augustus: Vlinderwandeling Cleydaelhof

14u parking hoek Zinkval/Cleydaellaan

Vrij 29 augustus: Vleermuizen Brr.....!!!!

20u Cleydael Golf & Country Club, Groenenhoek te Aartselaar

Za 6 september: Kesselse Heide en de Jutse Plassen

9u parking 't Spant, Boomsesteenweg 335 in Wilrijk

Zo 7 september: "Adopteer een berm"

10 u in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael)

Zo 14 september: Open Monumentendag Solhofpark

Zie kalender

Woensdag 24 september: De kleine kriebeldiertjes!

14u Jeugdlokaal van Sportcentrum Aartselaar - Kleistraat 204

Za 11 oktober: Openstelling De Reukens- Optreden Veerle Malschaert

20u15 De Reukens/ Oeyvaersbosch

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 24 euro op bankrekening
BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot eind 2015

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het Rupel.blad
wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening
BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening BE56 2930
2120 7588 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupel-
streek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 40 euro fiscaal
aftrekbaar

Rupel.blad is het driemaandelijks
regionaal informatieblad van
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar
23° jaargang n°3 : juli, augustus, september 2014

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1

Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoîtplein 18
2627 Schelle